

njegove ustanove ne kose s ovim državnim ustavom", dakle se dokidaju zakoni od 1848., a onda se nastavlja, da će odsada biti u Ugarskoj „zajamčena zgodnim ustanovama ravnopravnost svih narodnosti i jezika u svim prilikama javnoga i građanskoga života". Poslije toga osniva se (§ 72.) zasebna srpska vojvodina (Woiwodschaft Serbien) i otkida od Ugarske (a dio Srijema od Hrvatske). Onda dolazi govor o Hrvatskoj i Slavoniji (§ 73.): „U kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji samo pripadajućim primorjem i gradom Rijekom s kotarom ostat će zasebne njihove uredbe na snazi u potpunoj nezavisnosti od kraljevine Ugarske. Zastupnici iz Dalmacije raspraviti će sa hrvatsko-slavonskim saborom, posredovanjem izvršujuće državne vlasti, o uvjetima združenja Dalmacije s kraljevinama Hrvatskom i Slavonijom, pa će onda rezultat podastrijeti caru na sankciju". Kad se u Hrvatskoj saznalo za oktroirani ustav, nastala velika zlovolja, jer su svi iz dana u dan očekivali sankciju hrvatskih saborskih zaključaka od juna 1848. Stoga se bansko vijeće i kratilo, da na Jelačićev nalog proglasi novi ustav, javivši banu, da toga učiniti ne će, jer „nikada nije izjavio naš narod, da će starinski od preda svojih zadobljeni te zakonom i prisegom svijeh kraljeva potvrđeni zemaljski ustav odbaciti i njega se posve odreći". Da izbjegne prigovorima, bansko vijeće sastavi u tom smislu predstavku, koju potom predade Ivan Kukuljević s nekim drugovima caru Franji Josipu (7. maja). Ali carevi savjetnici nikako nijesu htjeli da popuste, pače oni su dali Hrvatima do znanja, ako ne prihvate taj ustav, da će ih smatrati isto takim buntovnicima kao i Mađare¹.

¹ S tim je u svezi pisao Ivan Kukuljević banu Jelačiću 9. aug. 1849. iz Zagreba ovo: „Da ja ne poznajem domorodno i uprav skroz i skroz slavjansko srce Vaše Svjetlosti, ne bi se usudio tako posve otvoreno stanje sadašnje hrvatskoga našega naroda pred Vaše oči staviti, kako namjeravam. Otkako ja od 15 godina na literarnom polju, a 9 godina na političkom polju za narod i s narodom mojim radim, nikad nijesam toliko tihe tuge i nezadovoljnosti u narodu mome opazio kao što uprav u vrijeme ovo. Ne razumijevam ja ovdje pod narodom mojim neuke mase, koje fanatizam, ushićenje i zasljepljenje simo ili tamo nagnuti može, već ja razumijevam pod narodom one ljude, stare i mlade, koji su od početka gibanja narodnoga sve do danas u svih krizah našega političkoga života narod ravnali, podučavali, tješili i oduševljavali. . . . Najveće nezadovoljstvo porodio je način, kojim se nama od vlade novi ustav narinuti želi. Naš narod, koji je od stoljeća i stoljeća naučen bio svaku naredbu, koja u život i u budućnost zasijecaše, samo na saboru pretresivati i primati, vidi najedankrat sada, poslije kako je sve moguće fizične, materijalne i